

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archiducesane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 14 Decembrie,

Memorandele Cechilor despre care luarăm și noi notiță în nrul precedent fură discutate cu interes în presa de dincolo și de dincoace de Laita. Verfassungstrenii cislaitaniani, tovarăși în hegemonie cu cei de dincoace de Laita, sînt necăjiți pe Cehi, că n'au venit mai de mult cu pretensiunile lor înaintea reprezentanților poporului german, pentru că pe baza egalei îndreptățiri Cehii puteau să se togmească cu Nemții. Aceștia spun în organele lor, că se invoiesc la o egalitate; nu se invoiesc însă nici decum, a espune Cehilor toată instrucțiunea, cum este spusă Polonilor în Galiția, unde Nemții și Rutenii sînt dați pe mâinile Polonilor.

Trebuie să mărturisim, că deși nu admitem până și detaiurile procedurii Nemților din Cislaitania cu celelate naționalități, totuși una trebuie să recunoaștem: Nemții sînt mai concilianți și lasă limbilor negermâne o sferă mai largă de dezvoltare de cum este sfera limbilor nemaghiare în Ungaria.

Cu toate aceste „Pester Lloyd“ vorbind și el despre memorandele Cehilor, vine cu ochii întorși și dice: „Doamne multămescuți, că noi nu sîntem cu naționalitățile ca pécătoșii din Cislaitania. „Ceea ce pretind Cehii este cu mult mai puțin decăt ce li s'a asigurat la noi Croaților — abstrăgînd delă universitate — și cu puțin mai mult decăt li s'a asigurat demult tuturor naționalităților prin articolul 44 din 1868“. Cine scie cum se aplică articolul 44 din 1868 în Ungaria și Transilvania nu va scî de ce să se mire mai mult: de obrăznicia jidană, cu care numita foaie pășese înaintea publicului din Ungaria, sau de obrăznicia, cu care se presentă aceea foaie publicului european, ținîndu' pe acesta așa de necunoscătoriu în ceea ce privește raporturile interne

a le Ungariei. Cu o minciună jidovească va puté trece ađi cineva prin țara ungurească, dară de sigur mai departe nu!

Diplomația resuflînd doue ăile acum cu ocaziunea serbătorilor apusene, Albanezii au căutat să întrețină ei în intervalul acesta lumea cu nouități. „Deutsche Ztg.“ are scirea: că Albanezii au respuns la proclamațiunea lui Muktar pașa cu foc și cu pradă. După publicarea proclamațiunei liga albaneză a incunosciințat, că la orice încercare de a ocupa Muntenegrenii o parte din ținutul albanez vor răspunde cu represalii. Abia s'a publicat proclamațiunea, și Albanezii s'au intrunit în oarde și au început a arde case și biserici de ale creștinilor, a pradă pe creștini și depositele erariale de arme. Garnizoana a făcut o mică încercare de amestec, dară a trebuit să se retragă dinaintea insurgenților. Prizrendul se află în completă anarhie.

La a doua căsătorie a preoților.

(Respuns d-lui V. Mangra din Arad).

Onorabilă Redacțiune! În congresul bisericesc delă anul 1870 s'a fost făcut vorba despre a doua căsătorie a preoților, și la congresul din anul trecut 1878 s'a ivit de nou această întrebare, ca o necesitate.

Așteptasem ca nesce bărbați, doară cu mai multă erudițiune literară și canonică, decăt mine, să easă în public și să desbată aceasta cestiune de importanță, și eu să ascult cu plăcere părerile pro și contra ce s'ar fi dezvoltat din aceste.

Așteptarea mea însă a remas tot numai acceptare, căci cu cestiunea nu s'a ocupat nimenea în jurnalistică, afară de d-nul Mangra, care cu finea anului 1878 a scris în cauza aceasta un articlu contra căsătoriei a II a preoților, și la care dacă vrea voi a vorbi și a lua de basă acest articlu.

În urmă mi-am propus ca să iau eu inițiativa și să pun cestiunea înaintea on. public în un mod sistematic, ca așa să o putem desbate cu sînge rege, și să vedem dacă opiniunea publică este pro sau contra căsătoriei adoua și dacă după canoane se poate sau nu se poate deslega. Am cerut pentru espunerea motivelor mele în această cauză ospitalitatea on. redacțiunii delă „Biserica și Scoala“ care ca foaie bisericescă o tineam de mai competență a se ocupa cu aceasta cestiune, și în numerii 11 și 12 din 11 și 18 Martie a. c. fui norocos a căpăta loc, pentru materia mea în cestiunea căsătoriei a II a preoților și pre lângă toate că on. redacțiune nu se vede a simpatiza cu mine, totuși nu creșusem, că tractatul meu a fost primit cu așa mare indignațiune după cum am observat mai tîrziu.

Adecă de loc după finirea părții a doua din tractatul meu, unde promit, că căt de curînd voi reveni a'mi completa tractatul meu me intrerupe dl V. Mangra din Arad, nu intru atăta a mă conbate, căt mai vîrtos a'mi da nesce lecțiuni respective prelegeri din dogma despre credință etc. cugetînd dsa că are de lucru cu nesce discipuli de ai dnei sale.

Vădînd că Dnul Mangra nu a vătămît intru nimica tractatul meu, ci mai mult s'a ocupat cu persoana mea amenințîndu-mă și chiuind după mine în un mod nepotrivit dară scind că publicul are judecată independentă va scî judeca espresiunile Dlui am trecut peste ele făcîndu-mi numai puține observațiuni, ba chiar escusănd pe fostul meu amic, ca și cînd nu s'ar fi bîgat cu voia în acel noroiu, d:n care voia să stropească asupra mea. Pe căt fusei de reu tractat de dl Mangra, pe atăta de reu fui tractat și din partea on. redacțiunii a foaiei „Biserica și scoala“, care sub pretest, că are foarte mult material a ținut tractatul meu din urmă 1/2 de an, și: o jumătate de an la dnea

lor ne publicat adecă pană atunci pană cînd dnul Mangra și-a făcut la el un *audiatur et altera pars*, care după cum se vede l'a costat un timp de o jumătate de an, și apoi nici nu mă mir pentru că eară a făcut un lucru care a suprius pre toți oamenii din seculul a XIX.

Eram să nu respund dlui Mangra 1, pentru că me genează a sta de vorbă cu un așa feliu de om 2, nu voiam și nici nu voiesc a mai cere ospitalitatea unei asemenea foi cum e „Biserica și scoala“ care pe lângă toate că trece de foaie oficioasă a lor doue eparochii gr. or. tot și publicul și preoțiimea din acele eparochii vîd că sînt considerate ca și nesce străini și stăpâni preste aceea foaie sînt numai dnii Augustin Hamsa și Vasiliu Mangra. 3. Voiam să mă acomodez santei scripturi care dice: „să nu stați împotriva celui reu, ci de te va lovi cineva în falca cea dreaptă, întorceți lui șiceialaltă“. Mat. 5. 39.

După mai multe provocări însă din partea unor preoți și amici ai mei cari espres poftesc delă mine ca să răspund la „*audiatur et altera pars*“, cu care m'a urmărit în călcăiu dl Mangra, voinc ca să nu lase publicul să judece asupra tractatului meu, ci să'l confunde cu chiuiturile cele filosoficesci și cu învățăturile cele înalte în care și dlui s'au confundat.

Dară m'au îndemnat mai mult ca să răspund d-lui Mangra, eremialele ce au început a se scire în „Biserica și Scoala“ în numerii 47 și 48 referitoare tot la tractatul meu a căror autor se pare că pătinesce de hipocondrie.

Aceste am avut să le împartă șesc pentruca on. public care nu a cetit „Biserica și scoala“ să și poată face măcar inchipuire că din ce îndemn sînt silit a face acest respuns și încă în altă foaie și nu în care am scris pană aici.

Dl Mangra în „*audiatur et altera*

FOIȚA.

O iernare în ghiață.

(Traducere din Jules Verne.)
(Urmare)

Ar fi fost nebulie a mai tîmînda, de aceea Ludovic Cornbutte și soții lui au hotărît, a și reculege puținele puteri spre a omori în noaptea următoare pe miserabili ca să nu'i prevină și să'i omoare ei pe dînsii.

Astăzi temperatura era mai domoală și Ludovic Cornbutte a folosit împregiurarea aceasta spre a eși la vînat.

Înșelat de feliurite efecte ale reflecșiunei și refracșiunei din nebăgare de samă s'a depărtat de corabie mai mult decăt avuse de gînd și măcar că urmele de animale selbatece în zăpadă îi puteau aduce aminte să nu se depărteze prea tare — trei mileruri se depărtase deja — el mergea înainte, căci vrea cu ori ce preț să aducă carne proaspătă acasă. De odată il cuprinde o simțiră ciudată, care dată il cuprinde o simțiră ciudată, care i-a turburat capul cu totul și i-a cau-

sat o greață nesuferită; era „amețala de albeață“.

Refracșiunea de pe munții și suprafetele de ghiață l-au fost cuprins așa de tare, încăt i se părea, că coloarea cea intensiv albă il pătrunde din crescet pană în tălpi; părea că albeața trebuie să'i peardă mințile, într'atata se săturase ochii lui de dînsa; privirea lui retăcea de pe alb pe alb. Fără de a și da socoteală de efectul acesta teribil el merse mai departe pană cînd a dat de un cocoș de ghiață, pe care l-a urmărit cu stăruință pană cînd l-a și pușcat. Paserea cădî și Ludovic Cornbutte ca să o rădice a sărit de pe un sloiu jos pe șesul de ghiață. Însă în loc de a sări doue urme în jos, după cum il înșelă refracșiunea rașelor, a cădî reu din o înălțime de dece urme, încăt a amețit. Cu toate că nu s'a vătămît — fără de a scî pentru ce — el a început a striga ajutoriu și după vre o câteva minute, după ce a bîgat de samă, că frigul începe să'l birue, îmbărbătat de instinctul de conservațiune, cum a putut, s'a sculat.

Un miros de unsoare prăjită pe trunde la dînsul acum pe neastepitate fără să și poată da samă de unde poate veni acel miros. Fiindcă vîntul sufla din partea corabiei, trebuia să presupună, că mirosul vine de acolo, se întreba însă în zădar, care să fie scopul de a prăji în bric unsoare de oare-ce scia, că astfeliu de mirosuri atrag urși de ghiață, ceea ce este înpreatat cu pericol.

Împins de grigea aceasta, Ludovic Cornbutte a pornit spre Jeune-Hardie; părea că'l cuprinde o presimțire și fiind foarte agitat presimțirea se transformă într'un simțement de trică teribilă. Lui i se părea, că vede cum pe orizont se mișcă încoace și în colo masse mari albe și se întreba, că oare nu are să urmeze earăși un cutremur al masselor de ghiață. Mai mulți nuori albi se pusese între el și între corabie, ba el observase, că acești nuori se suie sus pe bric. A stat pe loc ca să poată privi mai clar icoana aceasta confusă și în fine a recunoscut că nuorul cel alb inchipuit era o oardă de urși de ghiață.

Fără îndoială că animalele fură atrase de mirosul de unsoare, care il uimise și pe dînsul. Ludovic Cornbutte s'a ascuns după un deal de ghiață și de acolo a observat, cum trei din animalele cele mai tari se suia pe sloii de ghiață, pe cari era Jeune-Hardie aședată.

Până acum se părea, că pe corabie n'a observat nimenea pericolul iminent și Ludovic se întreba tremurînd cum vor primi oamenii corabiei visita aceasta și oare Andreiu Vasling și companiunii sei se vor uni cu ceialtalți spre a delătura pericolul comun.

Era în stare Penellan și soții lui ologiți de foame și de frig să resiste acestor animale îngrozitoare? și oare nu sînt oamenii supriși de atacul acesta neprevădît?

Toate reflecșiunile aceste treceau într'un moment pe dinaintea spiritului junelui căpitan. Într'aceea urși ajunseră deasupra sloilor și erau gata a se sui pe corabie. Ludovic Cornbutte a părăsit locul unde se ascunsese, s'a tîrit pe ghiață mai aproape și vîdî cum animalele cu brău-

pars" al dnei sale înainte de toate spune, că tratatul meu despre a doua căsătorie nu este făcut după gustul dnei sale și pentru aceea nici nu poate prezenta on. cetitorii un tratat polemic în "sistemă." Și aici dneului singur se combate fără de a mai avea eu ce să mai adaug.

Eată cum se exprimă d-neului în numărul 139 a "Tel. Rom." "Eu cred că în privința formei, în care se publică cutare articol, singur autorul este competent, de a face excepțiuni; eară ceilalți din publicul cetitoriu n'au dreptul de a se pronunța, decât cu privire la cuprinsul lui" și prin aceasta dl M. dă o valoare tractatului meu, pentru că d-neului singur recunoaște, că nu e în stare ca să mă combată sistematic. Și fără de a arăta eroarea ce cuprinde tractatul meu, în formă, merge mai departe și ca pretutindenea d-ice, că părerea mea este greșită, când afirm că căsătoria a doua pentru preoți nu este doctrină. Dară cumcă nu este doctrină în înțeles strins luată voiu demonstra mai jos, unde voiu combate definițiunea doctrinei făcută de dl Mangra. Să necăjesce apoi dl Mangra pentru că nu am combătut ideile d-niei sale dezvoltate în numerii 13 și 14 din "Biserica și Școala"; pre care apoi le numește canonice, și d-ice că fără a fi eu singur convins despre veritatea principiului ce susțin, am mers mai departe și am făcut concluzii false.

Eu am spus și în introducerea acestui răspuns, că pentru ce am trecut ușor preste principiile d-nialui, dară voiu spune și aci: că rămânând tractatul meu nevățemat de principiile d-lui M. am trecut preste ele numai atragându-i atențiunea "ca să nu amestece mazărea cu curechiul" ca să fie un pic mai estetic.

Dară firesce că nu 'mi-am ajuns scopul, pentru că d-nialui este profesor eară eu un preot dela sate. Stimez pentru acea pre dl Mangra, pentru că toți oamenii sântem cu slăbiciuni, și aceea poate că este slăbiciunea d-lui Mangra. Nu pot aproba însă procedura nelegală ce o face dl M. față cu mine, când d-ice, că mă combate; și spun drept că am așteptat dela d-neului altfelu de combatere în toată privința, pentru că eu stau extra dominium și d-lui în tra dominium și ar fi avut contra mea altfelu de motive cu mult mai ponderoase, pre care eu am fost și preparat să le întimpin cu plăcere. Dară d-neului face numai nisce țipete, cu care vrea să sparie lumea necultă și "neiscusită" după cum o numește d-neului în Nr. 139 a "Tel. Rom."; eară față cu mine pășesce cu toată vehemența. Și nu se nisuesce ca să mă convingă și pe mine, despre aceea ce susține d-lui după cum este aceasta datină totdeauna, unde este diferență de păreri.

Eată de exemplu câteva expresiuni ale d-lui M.: "părere greșită," "concluziuni false", "eretic", cile lor colosale au rupt cortul și a au sărit pe pod. Cornbuta sta în chibzuiri să dea o pușcătură ca să atragă atențiunea soților sei asupra pericolului; el însă își d-icea că bestiile 'i-ar rupe în bucăți dacă neavând nici o scire despre năvalire, ar veni ne armați pe pod.

Cap. XV.

Urșii de ghiață.

După ce plecaseră Ludovic Cornbutte Penellan a încuiat cu grigeușa locuinței (aceea era sub dreptele ce duc spre pod) și a luat asupra și grigea lângă cupțoriu, pe când ceilalți toți se retraseră în asternăturile lor pentru a rămâne oare cum mai încălziți.

(Va urma).

"șismatic," "ciuntit," "isolat," "absurd," "cârțocariu" etc.

DL Mangra pretutindenea în scrierea sa se arată ca și un defensor al ortodocșiei, în contra unor scrieri eretice și protestante etc. Prin ce d-neului se dă de gol, că nu scie ce este eresul și nu scie cum s'a făcut protestantis-mul. Dară eu cred, că dl Mangra nu poartă multă frică de aceasta, fără nu a sciat cum să și spriginească opinia d-sale și așa omul, când este în primejdie de a se îneca se acată și de un fir de paiu. Pentru că tema la care vorbim este acuma de două ori purtată prin congresul nostru național fără a o boteza cineva de eres; și noi vorbim numai, că oare cu puțință e ca să se deslege sau ba a doua căsătorie? Eu d-ic că da, și pentru că să mi spriginesc aserțiunea mea am aflat motive în istorie, în scriptură și în canoane, pe care basându-mă nu am lipsă ca să defaim pe dl M. pentru că nu e de o părere cu mine.

Când vorbesc dară de o temă pusă înaintea noastră de congresul național, eu nu pot fi eretic înainte de congresul național eretic; ori voiu vorbi pro, ori contra la acea temă. Deci aceasta insinuațiune a d-lui M. care cu tot dreptul o pot numi falsă, o resping.

A avut dl Mangra bunățate 'mi spune și în rëndul trecut și mi spune și acum cu toată îndrăzneala, că tractatul meu nu e bun, pentru că nu stă nici pe basa filosofiei și nici pe basa doctrinei creștine. Bine d-le M. în rëndul trecut 'ți-am definit după conceptul meu, că ce e filosofia, am definit foarte simplu, așa ca să o poți pricepe și d-ta, dară nu te-ai îndestulit pentru că nu 'ți am definit-o după cutare autor, și așa te-ai pus d-ta și 'mi ai definit-o. Fie dară așa cum d-ici d-ta, căci înaintea mea nu importă nimica; căci acuma nu facem filosofie ci acuma voim să facem a doua căsătorie la preoți, care nu are să se deslege după regulile filosofice a lui Socrate sau a altui filosof.

(Va urma.)

Recunoașterea independenței române în camera franceză.

D. Lonis Legrand. D-lor, vin a adresa o cestiune d-lui ministru al afacerilor străine. Nu voiesc să discut astăzi totalitatea politice noastre esteriore. Cred, cu toate aceste, această discuție necesară, necesară pentru interesul Francei și pentru demnitătea parlamentului. (Foarte bine, foarte bine). Dar ea își va găsi locul natural după distribuțiunea Cărții galbene, care ne este promisă pentru o dată apropiată.

Pentru moment, nu voiesc decât a adresa o întrebare d-lui ministru al afacerilor străine asupra unui punct restrins, dar nu mai puțin important.

Vin să l'ntreb, dacă își propune să recunoască independența României, (Foarte bine, foarte bine).

Sunt 18 luni aproape de când tratatul dela Berlin a proclamat independent statul român. Austria, Rusia, Turcia, trei puteri cele mai interesate la observarea tratatului de Berlin, au recunoscut imediat independența acestei mici națiuni.

Italia a urmat acest exemplu este puțin timp. Cer ca Francia să facă tot așa și să lege cu Români relațiuni diplomatice regulate.

Eacă două bugete consecutive în care înscriem tratamentul unui ministru plenipontențiar la București, și cu toate aceste, acest agent nu e încă numit până astăzi.

Șeiți, d-lor, în ce condițiuni se prezintă cestiunea. Tratatul dela Berlin a consacrat autonomia Românilor, însă subordonându-l la două condițiuni:

I-a condițiune consistă în retrocedarea Basarabiei, Rusiei, a II-a condițiune consistă în obligațiunea impusă României de a face să dispară din legile sale obstacolele ce existau încă contra egalității religioase.

România s'a conformat acestor două

obligațiuni; ea a executat retrocesiunea Basarabiei ori-cât de dureros 'i-a fost acest sacrificiu.

Cât pentru a doua condițiune, ea a fost de o execuție puțin mai lentă, o recunoașterea, dar această lentoare era în forța lucrurilor, căci scipi fără îndoială, că art. 7 din constituțiunea română, edicta interdicțiunea de a admite la naturalizare pe străinii de rit necreștin.

Era vorba deci, pentru a se conforma tratatului dela Berlin, de a face să dispară din constituțiunea română obstacolul ce crea art. 7 al acestei constituțiuni. România s'a supus la obligațiunea de a revisui constituțiunea sa asupra acestui punct, și astăzi, în loc de un articol 7 contrar legalității religioase. Constituțiunea română conține un articol 7, care proclamă și recunoaște această egalitate. Nu s'a făcut numai o declarațiune teoretică, dar există deja un început de satisfacțiune practică a acestui mare principiu al libertății și al egalității religioase.

Nu d-ic că această satisfacțiune nu ar fi putut fi mai întinsă. Pentru mine personal, aș fi dorit-o încă mai largă. Dar cerând Românilor mai mult decât au făcut, ar fi a ne amesteca în afacerile interioare ale României, și eu cred că e contrar dorințelor și intereselor Francei de a se amesteca în cestiunile interioare ale națiunilor vecine și amice. (Foarte bine, Foarte bine).

Afară de aceste cestiunea e plină de dificultăți locale. D. ministru al afacerilor străine le-a constatat însuși, cu lealitatea d-sale obicinuită, când ne-a dat explicațiuni asupra acestei cestiuni în luna lui Iulie trecut. Și afară de aceasta, dacă satisfacțiunea obținută poate părea actualmente restrinsă ea va merge lărgindu-se.

Dar nu voiesc să intru mai mult în esaminarea amănunțată a legislațiunii române asupra acestei cestiuni, căci ar fi să mă es-pun la o imputare, ce doresc să nu am a adresa diplomației noastre, aceea de a se amesteca în afacerile interne a celorlalte popoare. (Foarte bine! Foarte bine!)

Pentru mine, nu' decât un singur interes în cauză în această afacere, ca și în toate celelalte de care se ocupă diplomația noastră; este interesul francez. (Foarte bine, foarte bine).

Ei bine! Care e aici interesul francez? Este să păstrăm, să nu ne alienăm prin o măsură și fără trebuință simpatii ce putem afla printre națiunile străine. Dintre toate națiunile Europei, nu e poate una, care să fi manifestat, în toate timpurile, mai multă simpatie pentru Francia, decât națiunea română. (Este adevărat, este adevărat).

Ea trimite copii sei pentru a fi educați în liceele noastre și în universitatea noastră, și când ei se întorc înapoi, propagă pe țermii Dunărei, sentimentele franceze de care sânt animați.

Sciu că au obligațiuni cătră Francia: după tratatul dela 1856, Francia a ajutat mai mult România de a se constitui, și chiar a se constitui contra tratatului dela 1856. Însă, dacă România are obligațiuni cătră noi, pot să d-ic că ea nu a fost nici decum ingrată.

În 1870, în cele mai mari nenorociri ale noastre, când atâtea mari națiuni ar fi putut și ar fi trebuit să se arete recunoașterea, mica Românie nu a avut teamă să proclame în sinul parlamentului seu că inimă Românilor era cu Francia.

Această simpatie a Românilor trebuie să comande pe a noastră. Trebuie să răspundem la aceste bune procederi ne mai precupețind mai mult, ne mai lăsând să aștepte mai lung timp această interesantă națiune, animată de sentimente așa de franceze, recunoașterea independenței sale, independența pe care a cucerit-o cu vitejie pe câmpii de bătăie dela Dunăre.

Nu voiesc să insist mai mult: cer dar d-lui ministru al afacerilor străine, în numele acestui interes francez, care trebuie să fie singurul nostru mobil în această afacere, de a nu face să aștepte România mai mult timp recunoașterea naționalității sale.

E cu neputință de a o amâna în indefinit; e sigur că în o și sau în alta ea se va realiza; dar aceasta nu e destul, după

mine, nu e destul să o recunoaștem, sau ca guvernul să ia angajamentul că o va recunoaște, dar trebuie ca noi să nu avem aerul întârziând-o într'un mod escesiv de a face această recunoaștere de *mouvaise grâce*; trebuie ca ea să se facă cât mai de grabă posibil și să nu ne lăsăm a fi întrecuți de alte națiuni în această cale a bunelor procederi, mai cu samă în față cu un popor care, dintre toate popoarele europene este acela care are poate mai multă iubire pentru Francia (foarte bine! foarte bine! A-plause).

D. Waddington, președinte al consiliului, ministru al afacerilor străine. D-lor, n'am trebuință să spun unei camere franceze cu câtă simpatie, cu câtă bunăvoință guvernul francez a urmărit necontenit toate fazele cestiunii române. El a dat probe dese, decisive și materiale de interesul ce poartă acestei mici națiuni, care la rëndul seu a manifestat totdeauna devotamentul seu pentru Francia. E destul a arunca ochii pe protocoalele congresului dela Berlin, pentru a vedea, că chiar dela întrunirea acelei adunări, ceea ce a fost făcut în favoarea României, a fost obținut prin plenipotențiarii francezi.

Când s'a agitat cestiunea retrocedării Basarabiei, noi am recunoscut pe dată că nu era cu puțință să obținem un vot favorabil dela congres: am căutat atunci să obținem toate compensațiunile posibile; și după insistența reprezentanților Francei, congresul a otărit să acorde Românilor o nouă porțiune de teritor la sudul Dobrogei.

De atunci guvernul francez a dat un sprigin binevoitor și simpatie României și în cestiunea Israelitilor care a sulevat lungi desbateri în Europa, rolul nostru a fost de a cere celorlalte puteri semnatare tratatului dela Berlin, de a înduce esigența, de a diminua suma de ceea ce cereau noului guvern al acestui stat.

La oara aceasta, am ajuns la un rezultat, al cărui efect final nu se va aștepta mult timp.

S'a esagerat mult în diare însemnătatea de ceea ce s'a cerut în favoarea Israelitilor. S'a d-ic, că s'a voit să se impună României de a naturalisa în bloc pe toți Israelitii, residând pe teritoriul seu. În realitate, nu e cestiunea decât de a cere naturalizarea pentru aceia, care de mult timp, din tată în fiu, erau stabiliți în țară și erau în toate privințele, cetățeni români, ca toți ceilalți. Guvernul român a ridicat grave obiecțiuni la această idee și e sigur, că pentru el cestiunea se prezintă încungiuată de dificultăți serioase și cu un caracter de o mare gravitate.

Noi am recunoscut toate dificultățile, le-am făcut partea lor, și în cele din urmă esigențele puterilor occidentale s'au redus a cere guvernului român, de a face să se voteze o lege suprimând mai întâiu pentru Israeliti incapacitatea constituțională de a câștiga naționalitatea română, și acordând în urmă naturalizarea la oare-care categorii determinate (foarte bine! foarte bine!)

Nu s'a putut ajunge la înțelegere nici pe acest teren restrins, și s'a revenit la legea votată în parlamentul român, care n'a admis categorii, ci lista individuale.

Ne-am oprit aici (foarte bine! foarte bine!)

La această oară, obstacolul constituțional e suprimat; cestiunea se prezintă acum numai sub forma legislativă, adică majoritate de $\frac{2}{3}$ de voturi în fie care cameră, necesară pentru a modifica o lege constituțională, nu mai e indispensabilă și naturalizarile pot să fie acordate prin o lege ordinară, votată cu o simplă majoritate. — S'a făcut un mare pas. (Asentiment!)

Cu totul de curând, am primit dela guvernul român o circulară stabilind această nouă stare de lucruri.

Am cerut lămuririle ce ne-au părut necesare și urmărim negocierile de acord cu celelalte puteri, cum n'am încetat de a face până acum.

Amintesc, cu această ocaziune, că cestiunile rezultând din tratatul de Berlin sânt de acele ce nu le putem rezolva separat, că sânt de acele cestiuni pentru care trebui

să cerem totdeauna a stabili o înțelegere cu celelalte guverne reprezentate la Berlin.

Sper că acest acord se va face în curând și că puterile, cu care până acum am urmărit aceste negocieri vor sfârși a se pune de acord între ele și cu noi asupra recunoșterii României.

Sper că acest rezultat se va obține într'un viitor apropiat și cred că cea mai mare parte de dificultăți sunt astăzi înlăturate. Dar repet, aceasta afacere a fost tratată de acord cu celelalte puteri, de care nu trebuie să ne separăm nici pe acest teren, precum ne putem separa, ori când e vorba de cestiuni, care ating executarea tratatului dela Berlin (foarte bine! foarte bine!)

Dl Louis Legrand. Nu cer nimic mai bine decât de a recunoaște bunăvoința d-lui ministru al afacerilor străine către România, i-a făcut în adevăr servicii serioase în diferite împrejurări, mai cu seamă în cestiunile agitate de negocierii tratatului de Berlin, în cestiunea capitalisării tributului ce România plătea Turciei; în cestiunea Dobrogei și chiar de curând în afacerea Arab-Tabiei.

N'am dar nici o greutate a constata serviciile ce d. ministru le-a făcut României.

Dar îi rămâne un nou serviciu de făcut: acela de a lega cu această națiune amic și cât se poate de curând relațiuni diplomatice. Nu trebuie să se dică, că e în Europa o singură națiune, cu care n'avem relațiuni regulate, și că această națiune este tocmai aceea, care are pentru noi mai multă afecțiune. Franța e cea dintâiu în simțimintele României. Cer ca Franța să nu fie cea din urmă în recunoșterea independenței României (foarte bine! foarte bine!)

D. Jules Delafosse ceru cuvântul. Diferiți membri. Nu puteți cere cuvântul. E vorba de o simplă cestiune și nu de o interpelare!

D. Jules Delafosse. Cer a transforma cestiunea în interpelare (vuet).

D. președinte. Incidentul e închis.

D. Jules Delafosse. Dar am cerut cuvântul, d-le president!

D. președinte. Când nu e vorba de o interpelare, când nu e vorba decât de o simplă cestiune adresată unui ministru — cum e cazul de față — autorul cestiunii poate singur să răspundă ministrului pe care l-a întrebat.

Ați putut și puteți încă cere ca cestiunea să fie transformată în interpelare.

D. Jules Delafosse. Dar am cerut! și cer încă!

Voci numeroase. Nu! nu! ordinea zilei.

Despre Serbia și România

a ținut consiliul de secțiune Dr. Carol Herrich Luni la amiaza în sala bursei o prelegere. Prelegătorul a dat mai întâi o scurtă caracteristică istorică, etnografică și culturo-istorică a diverselor națiuni din peninsula Balcanilor relevând în trăsături puternice rola ce au avut-o elementul grecesc și turcesc până în timpul mai nou. Cu deosebire a fost interesantă espunerea dezvoltării istorice a naționalității serbe și române. Oratorul a clarificat după aceasta raporturile între poporațiuni, antagonismul religios între Serbi și Croați, raportul între limba română și direcțiunea în credință, trecând apoi la temeiurile economice a dezvoltat instituțiunile sociale, boerismul, desființarea sclăviei și a clăcașilor, mai departe întrebarea jidovească și natura comuniunilor de casă în Serbia și a dezvoltat în deajuns diversitatea esențială a factorilor sociali în Serbia și România.

După aceasta a urmat o discuție detaiată a condițiunilor de producțiune în amândouă țările, care se pot rezuma pe scurt într'aceea că Serbia nu e nici măcar o țară de agricultură, ci de ocamdată ea se ocupă cu cultivarea oilor și a porcilor. Ce

e pentru Grecia oliva, pentru Germania cartofii, aceea sunt pentru Serbia — prunele. Obiect de discușiune au fost și gogoșele, tăbacul, vinul și grânele. Ținutul Savei, împrejurimea dela Caranovac (această Brianză a Sârbilor), valea Moravei produc bucate. În decursul prelegerei oratorul a relevat calitatea abundanță a Campagniei române, a amintit stăruințele de a promova cultivarea cailor prin înființarea unei armăserii de stat în Nucet, a dovedit, cât de bine ar conveni comerțului nostru, când România s'ar sili din resputeri a paraliza pustiirile boalei de vite orientale (pesta bovină) și a schițat în trăsături mari convențiunea comercială încheiată în anul 1875 cu România. După caracterizarea raporturilor oro- și hidrografice, a stărilor montane (lipsa totală de sare în Serbia, dar abundanță mare de sare și petrolu în România) prelegătorul a descris raporturile de industrie dovind, că pentru a aprea după dreptate acele raporturi se recere neapărat cunoașterea exactă a însușirilor tipice ale poporațiunei, a vieții și a modului ei de a vedea. Se pare că Sârbilor le este de ajuns industria de casă și ceva profesiune, pre când în România condițiunile pentru înflorirea industriei indigene există într'o măsură cu mult mai mare. Oratorul a discutat apoi ramurile singurite de industrie relevând cu deosebire morile de vapor române, fabrica de postav în Niamț, fabricile grandioase de luminări, de ferestree în Galați. Cu privire la comunicațiune încă se vede aproape contrastul de principiu între aceste țări. În Serbia trebuințele de cultură sunt încă de natură patriarcală, nu se simte lipsa de drumuri trainice și bune și de drumurile de fer duc chiar frică. România are deja un rociu frumuseț de 1400 kilometri și se cugetă deja a lua drumurile ferate în proprietatea statului. Atîngând pe scurt toate întrebările actuale ale Dunărei (în legătură cu aceste s'a relevat frumusețele turistice și etnografice, precum și comoditatea unei călătorii pe Dunăre până la Galați) prelegătorul a dat o analiză detaiată a comerțului de export și import indicând participarea statelor singuratece din Europa. Oratorul a încheiat prelegerea cu dorința ca raporturilor noastre economice cu țările învecinate să li se dea o îngrijire mai bună ca până acum; la aceasta se cere special studiarea limbilor, întreprinderea de călătorii cu scopul de a face studii, înființarea unui birou central de informațiune, care să aibă conexiuni cu cele mai însemnate locuri din Serbia și România și în sfârșit înființarea unei reuniuni de export.

Apel.

Potopul de apă a făcut în iarna aceasta multă pagubă, atât în Transilvania cât și în Ungaria. În toate părțile cercetate de acest flagel, pe Murș, pe Crișuri, pe Someș, pe Arieș, pe Ampoiu și pe Hârtibaciu, se află concetățeni de ai noștri, însă afară de aceasta este cunoscut, că în privința numerului și în privința sărăciei, prin urmare a lipsei de ajutoriu, sunt cei mai numeroși concetățenii de naționalitatea noastră română.

Deși ne aflăm cu toții în timpuri grele, încât abia sîntem în stare a purta sarcinile curente ale vieții, când vedem pe de aproapele nostru că suferă mai mult decât noi, când vedem că nu din vina lui, ci numai în urma unei năpăști a sorții e lipsit de hrană, de îmbrăcăminte și poate și de acoperișul, sub care să se scutească de influențele cele aspre ale elementelor — de sigur că vom trage o părticică dela gura noastră ca să ajutăm deaproapelui, suferind puțin cu el im-

preună, pentruca să-i împușinăm cât de puțin multa lui suferință.

Am sărit într'ajutoriu și de alte ori chiar și pentru concetățenii de naționalitate străină. Să facem și acum așa, când scim că deosebit frații noștri, nu numai prin legătura de stat, ci și prin cea de sânge sunt acei, care suferă, ca să împlinim o operă creștinească, patriotică și totodată națională.

Redacțiunea acestei foi din considerantele și vederile de mai sus se îndreaptă către pl. t. public cu rugarea de a contribui după puteri pentru alinarea lipselor celor inundați și a le administra la destinațiunea lor.

Întru cât va fi mai înlesnitoriu pentru pl. t. contribuitori subscriși redacțiune încă se oferă a lua sarcina asupra și de a primi și mijloci oferite la destinațiunea lor.*

Sibiu 13 Decemvre 1879.

Redacțiunea „Telegrafului Român.“

Varietăți.

* (Invitare). În conformitate cu dispozițiunile statutelor, §§. 5 și 9 se invită prin aceasta toți P. T. membrii activi ai „Reuniunii române de cântări“ la *adunarea generală ordinară*, ce se va ține Sâmbătă în 3 Ianuarie st. n. 1880 la 6 oare sara în sala Nr. 24 a Seminarului Andreian, strada Măcelarilor.

Obiecte de petractare:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa și a Reuniunii române de cântări în decursul anului 1878/1879.

2. Preliminarea bugetului pre anul 1880.

3. Alegerea comitetului definitiv.

4. Eventuale propuneri.

Sibiu în 26 Decemvre n. 1879.

Comitetul.

* (Asociațiunea Românilor) pentru spriginirea învățăcelilor și socialilor români meseriași și va ține adunarea sa generală în a 2-a serbare a Născerii Domnului Christos, Mercuri în 26 Decemvre 1879 (7 Ian. 1880) în „Sala de desemn a gimnasiunului român“ la 3 oare d. pr.

Agendele vor fi:

a) raportul comitetului;

b) raportul despre starea casei;

c) alegerea comisiunei pentru revizuirea rapoartelor;

d) alegerea comisiunei pentru înscrierea membrilor noi;

e) propunerile comitetului pentru prosperarea asociațiunii și pentru fructificarea fondului;

f) alegerea membrilor în comitet, pe timpul de trei ani viitori;

g) bugetul pe anul 1880 și ajutoarele prevăzute în art. 4 din statute.

D nii membrii și toți d-nii cari doresc a se forma clasa mijlocie la Români sunt rugați a lua parte la adunarea generală.

Din ședința comitetului ținută în 29 Noemvre 1879.

B. Baiulescu m. p.,

președinte.

Dr. Ioan Bozocean m. p.,

secretariu.

(Rugare) pentru vestminte purtate copiilor români săraci dela meserii. Îndurarea către cei lipsiți își are resplata sa, mai vîrtos atunci, când timpul este foarte aspru: când gerul e insuportabil, atunci trupurile goale sînt espuse perirei.

Apelez și în anul acesta, în ajutorul acestor Sf. Sărbări ale Domnului

*) În nr. viitoriu vom începe publicarea unei liste de ajutoare încurse la redacțiune.

Ar fi de lipsă să se institue comitete în părțile inundate și să se publice cine sînt și unde și au rezidența, pentruca să se scie unde să se dirige ofertele și de altă parte pentruca să se împartă acelor ce în adevăr suferă.

Christos 1. îndurarea familiilor marinimoase; la latina cea nobilă religioasă a Românilor, care este: că la sărbările cele mai însemnate să facă și pre cel gol și pe cel flămînd să se bucure; să dăruiască vestminte copiilor români dela meserii.

În anii trecuți în rugarea mea audită au fost deci de copii români ajutoarați cu vestminte.

Fac și în acest an următoarea rugare: Vestmintele bărbăteci de orice mărime și purtate, care nu se folosesc să binevoiască a se trimite subscrisului, pentru a dispune a se întocmi și ale împărți copiilor români săraci dela meserii la sf. sărbători.

Brașov în 10/22 Decemvre 1879.

B. Baiulescu m. p.,

preș. asoc. p. meseriași rom.

* (Balul juristilor) se va ține în 10 Ianuarie st. n. (1880) în sala otelului „Împăratul Roman“ în Sibiu în favoarea reuniunii pentru ajutoarea ascultătorilor de drept săraci.

Prețul unui bilet de intrare 1 fl. 50 cr. (pentru familie întăiul 1 fl. 50 cr. următoarele 1 fl.) O loge mare 6 fl., una mică 4 fl.

Bilete de intrare se pot căpăta în 8—10 Ianuarie dela 9—12 oare a. m. și dela 3—6 oare d. m. în librăria eredei lui Clôsius (strada Cîsnădiei Nr. 13), eară în sara balului la cassă.

Oferte în favoarea reuniunii se primesc cu mulțămită, și se vor cuita prin diare. Începutul la 8 oare.

* „La patria“, diariu politic, literariu, administrativ, săptămânal, ese duminica dimineața, în Potenza, cetate în Italia de meadă și, sub redacțiunea d-lui Enrico Croce, cunoscut ca românofil. Diariul acesta ne interesează foarte mult, pentrucă din numerii ce ne-au venit la mână se vede că în direcțiunea lui, respective în programa lui este cuprinsă și rubrica, prin carea raporturile ramurei din rasa latină aședată în orientul Europei, va să dică ale Românilor, să le facă cunoscute latinilor din occident și în special Italianilor. Urăm frumoasei întreprinderi succesul cel mai strălucit!

* (Bietul Abdul Cherim pașa cel cu sabia de onoare dela junimea stud. ung. din Budapesta, este bolnav în ecșil pe insula Rhod și sărac, încât n'are pe ce și cărpă nici păpușii cei rupți din picioare.

* (Atentate nouă în Rusia). General-gubernatorul principele Dulgorukoff într'o trăsură închisă trecînd în 9 Dec. n. peste podul dela Obuchoff nu departe de Sennaja Ploșciand către Moscva, audi deodată o detonațiune dintr'o petardă, carea crepă sub roatele ecupagiului. Căruța din nenorocire a rămas nevătămată, un dărăb din petardă însă a lovit pe țeranul Tarasoff așa de cumplit, încât bietul nenorocit cădu ca mort și a trebuit să se transporteze în spital. Cercetându-se după aceea locul, unde s'a întemplat esplosiunea, s'a găsit în pod o încărcătură întreagă de dinamit, carea sta în legătură cu petarda crepată.

Mai nenorocos a fost atentatul din Petersburg din 10 Dec. n. despre care nu se scie în contra cui a fost îndreptat. Esplosiunea se întemplă însă numai atunci, când, un tren de cai trecu chiar pe la locul periculos, unde încă s'a aflat o încărcătură de dinamit. În urma esplosiunei s'a făcut o gaură în pod și șinele trenului de pe pod fură isbite la o parte. Din pasanți 3 înși fură loviți de moarte.

* (Acul Cleopatrei), anticul și superb obelisc din Alexandria (Egipt), a fost cumpărat de orașul New-York. Creditorii statului au voit al sechestra, însă nu le-a fost cu putință.

Comisia care este înscinată cu ridicarea lui, l-au îngrâștat pentru a întreprinde lucrările de scoatere și transport, și au ridicat bandiera statelor-unite lângă el închiriând pe sama sa terenul necesar.

Pentru a nu fi supărat de diții creditorilor, creditul american a declarat că va scia să facă a fi respectat acel pământ adăpostit de bandiera sa.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

O transacție ortografică.

(Urmare).

Maiorecu are drept, dar' nu pe deplin. Este adevărat, că sistemul ciparian e mai mult un sistem limbistic, decât alfabetic; însă acesta din urmă stă la Cipariu cu cel dintâiu într-o legătură mult mai strânsă, decum se presupune în deobște — cu deosebire dincolo de Carpați, unde nu se aude graiul Blajului. Drept dovadă punem aici vre-o câte-va cuvinte scrise după ortografia cipariană: *diosu, diumetate, petioru, stricatiou, rogatiune* etc. Precum s'a amintit deja în „Foișoara Tel. rom.” te poți întâlni prin Ardeal și Ungaria cu Români, cari ținându-se strict de regulile principale de cetire ale lui Cipariu — pronunță cuvintele citate deadreptul și consecuent astfel: *zos, zumetate, pefor, stricășos, rogățune* etc. Partea mai mare dintre Cipariani însă nu se ține cu consecuență de regulile principale și scie de excepțiunile lui Cipariu, după care d. e. *dio, diu, tio, tiu* din cuvintele citate se rostesc: *jo, ju, cio, ciu*. Dar ce să auzi acuma: cuvinte ca *dioscure, diorama, diurne, diurnistu, gratiosu, malițiosu**, *natiune, administratiune* etc. etc. se rostesc astfel: *joscure, joramă, jurne, jurnist, grăcios, mălicios, năciune, administrăciune* etc. etc!

Este deci invederat, ce strînsă legătură există la Cipariu între sistemul limbistic și cel alfabetic. Foarte bine se ilustrează sistemul ciparian și prin următoarea ecsemplificare. După Cipariu a se cetesce z atunci, când nu este accentuat și nu stă la începutul cuvântului. Învățătorii, ținându-se strict de această regulă, i învață pe scolari a roști cuvintele: *macrisiu, maslina, parochu, batjocura, natura, catalogu* etc. etc. ca: *măcriș, măslină, păroch, bățjocură, nătura, cătalog* etc. etc. Va să zică, odată se face silă cuvintelor vechi, și altă dată se analogisează neologismele prin o singură regulă cipariană de cetire!

Sunt Cipariani cari ne dic, că scrierea să fie una la Români, adică cea cipariană: cum se pronunță apoi, rămâne la voia individuală. Astfel d. e. să se scrie numai *feta, creta, rogatiune, petitiune*, etc. etc.; tot insul cetească apoi după plac: *fetă sau feată sau fată; cretă sau creată sau crată; rogățune sau rogățiune sau rogăciune sau și rugăciune; petițiune sau petițiune sau petițiune, peticiune sau pețiciune* etc.

Dicționarul francez și cel englez conțin multe cuvinte, cari din literă în literă se scriu întocmai într'unul ca și în celalalt, d. e. *petition, ventilation, occasion* etc. etc. Ascultați însă, cum le cetesce Francezul de o parte și Englezul de altă parte! Stai aproape să nu poți deosebi cuvântul francez de cel englez. Ei bine, în Ardeal și în Ungaria auzi pe Români, aderenți ai Blajului, rostind d. e. *peticiune*,

* Prof. Silasî ar scrie *maletiosu* (= *măleicios*) dela *malitia* = *maletia* (= *măleat*), sau poate chiar *maretia* = *măreată* (per analogiam: *sale, tale* = *sare, tare* etc.)

ventilăciune, ocășune etc., pe când majoritatea Românilor dăce *petițiune, ventilațiune, ocașiune* etc. Puneți că unii și alții scriu după Cipariu pe deplin uniți și simplu: *petitiune, ventilatiune, ocașiune* etc., și veți ave — Francezii și Englezii! Cine are deci curagiul să propage desbinarea națională, căci limba este sufletul unei națiuni, acela să susțină scrierea unită după sistemul ciparian, a cărei clar-obscur după unii cipariani permite sub vîlul unității în scriere a coti după placul individual. Devisa acestor cipariani este deci: *Vivat ortographia, pereat lingua!* Adevărații cipariani veți bine rostesc hotărît: *peticiune, ventilăciune, ocășune* etc.; ei au ambițiunea a prescrie Românilor, cum să vorbească, susținend *graiul Blajului*. Noi însă mărturisim cu toată sinceritatea, că de loc nu simțim în noi chieimarea a propaga mărirea Blajului întru desbinarea națională.

De aceea nisuiam într'acolo, să se facă capăt acelei nehotăriri în scriere, acelu clar-obscur, care permite a se desvolta aici în Ardeal și Ungaria o limbă proprie și deosebită de aceea, ce o vorbește majoritatea Românilor. Noi am primit semnele, purcedend dela principiul, că este necondiționat delipsă, ca Români, a căror limbă se află încă în proces viu de desvoltare, să scie sigur unii de alții cum vorbesc; și ca nu cumva să se trezească odată, avend aceeași scriere, desbinați unii de alții prin graiu. Semnele silesc a părăsi acel clar-obscur, rumit *unitatea ortografică* (cipariană) sub a cărui scut, se țese aici în Ardeal o limbă deosebită. Semnele ne fac să scim, cum vorbesc frații nostri de dincolo de Carpați: cum se desvoaltă limba noastră acolo, unde singur se poate în adevăr desvolta pe deplin.

La aceste se mai adaug argumentele, ce ni le oferă pedagogia și didactica: semnele sînt un mijloc escelent și în scrierea noastră chiar indispensabil pentru a învăța cetitul și o pronunțare hotărîtă și corectă. Aceasta o spunem fără a uita, că și cei crescuți află în semne mijlocul pentru a ceti sigur și repede.

După toate aceste întorcend-ne la afirmațiunea noastră probată, că „*Un etimologist*” nu este ciparian și nu admite „*etimologismul*” propriu zis, întrebăm cu tot adinsul: în ce consistă etimologismul lui precum și al nostru? Aproape întreg etimologismul, cel admite „*Un etimologist*” împreună cu noi se reduce la aceea, că scriem sunetele românesce derivate z, ș, u, y, neaflând literele corespunzătoare în alfabetul latin, cu acele litere latine, ce reprezintă sunetele latine, din cari se derivă acele sunete românesce, adăugend pentru analogie și pe z din d, cu toate că găsim pe z în alfabetul latin. (Va urma).

Economic.

Sibiu, 23 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.30—9.20; Grâu sēcărăș, fl. 7.—7.80; Sēcără fl. 5.—5.40; Orz fl. 4.30—4.70; Ovės fl. 3.—3.40 Cucuruz fl. 3.90—4.30; Mălaiu fl. 5.50—6; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semență de cânepă fl. 7.—8.; Mazere fl. 8.—8.50; Linte fl. 10.50—11; Fasole fl. 8.—8.50 pro 50 chilo; Făină de păne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare depore fl. 25—26; Sēubrut pro 50 chilo fl. 16—17; Sēu de luminări fl. 23—24; Luminări de sēu 50 chilo fl. 28—28.50; Sēu fl. 20—20.50; Fēn 50 chilo fl. 0.95—1.05; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vērtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—44 cr.; Carne de vișel 38—45 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbec 28—30 cr.; ouă 10 de 40 cr.

Oradea-mare, 17 Dec. De când s'au demolit apele a început un ger grovav. Deși mai lasă și a-

cesta din când în când din putere totuși domnește mereu un frig între 9—14° R. Bucate și alte articole deși drumurile sînt acuma bune, n'au venit în tērg, și și cari au sosit au trecut slab și cu următoarele prețuri: grâu cu fl. 12—13; sēsara cu fl. 8.50—9; și cucuruzul eel nou cu fl. 6.50—6.70.

Budapesta 20 Dec. Din ce înaintăm în seson, din ce se arată mai pregnant, că în acest an avem o iarnă în sensul adevărat al cuvântului, care ce se atinge de stabilitate nu lasă nimic de dorit. În jumătatea primă a săptămânei trecute gerul și-a ajuns punctul de culminațiune și termometrul arăta în oraș dimineața 16—17°, pe la ameași 9—11° R. în liber 18—20° R. Pe la mijlocul săptămânei termometrul s'a urcat rapid la temperatura de —2 până + 1° R; cătră sfērșitul ei însă a scădut earăși până la —7° R. și se vede că are să scadă mereu. Asprimea ernei pricinuesce atât oamenilor, cât și vitelor foarte multe necasuri și neplăceri. Depozitele de bucate și nutreț se împuținează din și ce merge și dacă mai ține asprimea încă mult se vor găta de tot. Atunci apoi ne asteaptă mari pagube și nenorociri ne mai pomenite. Din norocire bucatele până acuma nu s'au scumpit mai tare, ca în săptămânile trecute. Și celelalte articole din tērg nu s'au urcat în prețuri, pe lângă toate, că au fost puține. Așa notăm în special:

Grâu la 35,000 m. m. a trecut cu fl. 14—14.80; sēcara la 3000 m. m. cu fl. 9.60—9.75; orzul la 2000 m. m. cu fl. 7—9.25; ovēsul la 2000 m. m. cu fl. 7.25—7.75; cucuruzul la 15,000 m. m. cu fl. 7.55—8.80; făina pușină a trecut tare slab. Păstăioasele asemenea și adecă: fasolea cu fl. 9.25—9.75; mazeră cu fl. 13—16; mălaiul cu fl. 8—8.40; sēmēnța de cânepă cu fl. 10—10.50; sēmēnțade in cu fl. 13—13.50; (toate per 100 kilograme); spiritul en gros cu fl. 36—36.25; en detail cu fl. 37—37.25 per 10,000 litre %.

Porcii din pricina consumului pentru sērbători au trecut foarte bine. Intre numărul total 64.970 au fost din Ungaria de jos 8580, din România 850 și din Ardeal 50 capete; unsoarea de porc a trecut cu fl. 51.50 fără vas, eară cu vas cu tot cu fl. 54.50; slănina cu fl. 44—49; sēul cu fl. 48—49; lămile s'au vëndut per kilograma cu fl. 1.80—3.20 eară per 50 kilograme cu fl. 52—54.

Peile au avut următoarele prețuri: peile de oaie cu fl. 2.40—2.80 părechia; per 102 dărabă din Macedonia și Turcia cu fl. 85—95; din Bănat și Ardeal cu fl. 130—155; cele de miel din Bănat cu fl. 80—90; cele de capră per 100 kilograme din Ardeal cu fl. 160—168; cele de bou cu fl. 118—120; cele de vacă fl. 108—112; apoi peile de vițel fl. 10—15, cele de cal fl. 9.50—14 părechia.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 3 Febr. și 13 Martie 1880 imob. lui Iosif Csake și soției sale în Vaja; în 30 Dec. imob. lui Francisc

Kataf și soți în Chindea (trib. Murș-Oșorhei); în 29 Dec. imob. Rosei Szabaslay și soți în Alba-Iulia (trib.); în 21 Ian. și 21 Febr. 1880 imob. lui Lăpădat Stănoiu în Săliște (trib. Sibiu); în 16 Ian. și 16 Febr. imob. d-nei Iuon Fleșer în Oiersdea; în 19 Ian. și 19 Febr. 1880 imob. lui Carol Miklosi și soției sale în Sănbenedik (judec. cerc. Aiud); în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Toma Ecius și soți în Chișfalău; în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Ilie Barabas în Chișfalău (trib. Alba-Iulia); în 21 Ian. și 21 Febr. 1880 imob. lui Toma Frum în Ludoș; în 4 Febr. și 4 Martie 1880 imob. lui Iuon Popa în Bendor; (trib. Sibiu); în 31 Dec. 1879 și 31 Ian. 1880 imob. lui Michail Glaser sen. și jun. în Proștea mare (judec. cerc. Hususēu) în 3 Febr. și 3 Martie 1880 imob. lui Ioan Thal în Slimnic (trib. Sibiu); în 11 și 13 Ian. și 13 Febr. 1880 imob. rēmasului după Ioan Molnar și soți în Nagy-Ajta (judec. cerc. Săngiōrs).

Bursa de Viena și Pesta
din 23 Decemvre n.

	Viena	Pesta
Renta de aur	70.07	96.86
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. . .	—	74.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . . .	86.50	86.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. . .	77.50	77.25
Împrumutul drumurilor de fer ung.	115.30	114.50
Obligațiuni ung. de rescumpărare pămētului	88.20	88.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	—	86.—
Obligațiuni urbariale temeșiane .	87.—	87.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	—	85.75
Obligațiuni urbariale transilvane .	84.60	84.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	89.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărare decime de vin	88.50	80.50
Datorie de stat austriacă în hărtie	68.95	68.75
Datorie de stat în argint	70.35	70.—
Renta de aur austriacă	81.25	81.—
Sorți de stat dela 1860	130.50	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung. . .	838.—	836.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	290.—	289.75
Acțiuni de credit austr.	267.50	267.—
Sorți unguresci cu premii	—	107.—
Argint	—	—
Galbin	5.55	55.51
Napoleon	9.81½	9.81
100 marce nemțesci	57.70	57.70
London (pe polița de trei luni) .	116.80	116.75

Nr. 243. 2—3

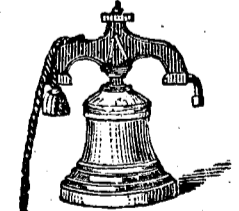
EDICT.

Reveca Stirb din Arpătac comitatul Treiscaunelor și de religiunea gr. or. părăsind de vre-o 3 ani de zile pe bărbatul seu Nicolau Dăndăreū din Elöpatak, fără ca să se scie locul petrecerei sale, — se citează prin aceasta ca în termin de un an și o și dela datul de jos să se infățișeze înaintea subsemnatului for matrimonial; căci în cas contrariu și în absentă i se va decide procesul intentat asupra i de cătră bărbatul ei.

Elöpatak la 27 Octomvre 1879.

Forul matrimonial gr. or. al protopresbiteratului Heghigului.

Neoplanta.
1875.
Medalie de argint.

Seghedin.
1876.
Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă clopotele găurite, inventate de dēnsul, a căror sunet este mai adânc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți, sînt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărirea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de proasce portative și de mână.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara.

[57] 7—12